Резюме

У статті здійснюється дослідження поняття, сутності, особливостей соціальних прав особи та підстави їх відділення від культурних та економічних прав.

Ключові слова: соціальні права, культурні права, економічні права.

Резюме

В статье осуществляется исследование понятия, сущности, особенностей социальных прав личности и основания их отделения от культурных и экономических прав.

Ключевые слова: социальные права, культурные права, экономические права.

Резюме

In the article research of concept, essence, features of social rights for personality and founding of their dissociating comes true from cultural and economic rights.

Key words: social rights, cultural rights, economic rights.

Отримано 14.02.2011

М. Й. ГАВРЕЦЬКА

Марина Йосипівна Гаврецька, *здобувач Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Тривале перебування західно-українських земель під польським правлінням призвело до занепаду політико-державного, економічного та національно-культурного життя українського суспільства в Галичині. Зокрема Михайло Грушевський зазначав: «…Австрія отримала край страшенно бідним і відсталим… Край най запущеніший, найбідніший, найтемніший в усій Західній Європі…; край, який за кількістю неписьменних є справжньою чорною плямою на карті Європи… – одним словом, ославлений край злиднів, епідемій і безправності, широко популярний з цього огляду у ближніх і дальніх сусідів»[1].

Український народ, який становив у Галичині етнографічну більшість, але був цілковито придушеним, темним та доведеним до відчаю, розпочав своє відродження після революційних подій 1848 р. Одним із найважливіших чинників українського національного відродження, а отже й українського національного державотворення було визнання української мови, створення умов для її розвитку, а також розвиток українського шкільництва.

Під час революційних подій 1848 р. боротьба українського народу за свої національні права розпочалася насамперед з боротьби за визнання українців окремим народом, що мав власну історію і державність. Тому, боротьба українців за рідну мову одразу набула політичного характеру. Зокрема, у петиції до австрійського цісаря Фердинанда, поданій Губернатору Галичини графу Францу Стадіону, зібрання львівських русинів під проводом о. Михайла Куземського від 17 квітня 1848 р. виклало такі вимоги: «а) здійснення навчання українською мовою у всіх народних школах: сільських, парафіяльних, головних і окружних (училищах) тих округів Галичини, населення яких переважним чином є русинське (українське); б) здійснення навчання українською мовою у вищих школах в округах Галичини, заселених українцями; в) оголошення крайових прав, цісарських наказів і постанов та всіх інших урядових актів українському народові українською мовою, тому що оголошення їх німецькою та польською мовами, робить незрозумілими українському народові; г) щоб урядники, приставлені до заселеної українцями частини Галичини, добре розуміли українську мову; д) щоб греко-католицьке духовенство навчалося таким чином, аби могло своїм парафіянам науку віри і моралі подавати українською мовою…»[2].

На зазначені у петиції вимоги було надіслано відповідь Міністра внутрішніх справ барона Франца Піллєрсдорфа від 9 травня 1848 р., в якій зазначалося, що цісар наказав видати відповідні постанови з приводу поставлених вимог, а саме: 1) у всіх народних школах тих округів, в яких українці становлять більшість населення, шкільне навчання має здійснюватися українською мовою; 2) з огляду на те, що українська мова, ще не зовсім пристосована до викладання у вищих школах, запровадити українські кафедри[3].

25 квітня 1848 р. було опубліковано проект Конституції, розроблений конституційним комітетом під керівництвом Піллєрсдорфа, відповідно до якого Австрія оголошувалася конституційною монархією (без Угорщини та Італії), визнавалась свобода совісті, друку, зібрань, петицій, спілок, рівність громадян, створю-

© М. Й. Гаврецька, 2011

вався двопалатний парламент – рейхстаг (нижня палата обиралась народом, верхня – призначалась частково імператором з числа принців Габсбурського дому, а частково – обиралась аристократією), за яким, як і за імператором, залишалась законодавча влада.

Конституційні порядки, встановлені першою австрійською конституцією 1848 р. та проголошені нею основні демократичні права і свободи громадян надавали певні можливості для забезпечення як прав людини, так і прав окремих народів Австрії. Але конституція, яка була поквапно написана для заспокоєння народних мас, не влаштовувала віденських радикалів, які хотіли створити власну конституцію. В результаті численних маніфестацій уже 16 травня 1848 р. вона втратила свою чинність[4].

Перші австрійські конституційні акти стали підґрунтям боротьби за відродження української мови в Галичині. Зокрема, у відозві до українського народу, яка була опублікована у першому номері газети «Зоря Галицька» від 15 травня 1848 р., підписаній єпископом Г. Яхимовичем, правником І. Борискевичем, проповідником кафедральним М. Малиновським, архівістом Т. Леонтовичем, містилися заклики до українського народу: розвивати і вдосконалювати українську мову, запроваджувати її у нижчих і вищих школах, розширювати видавництво книг українською мовою, намагатися запровадити і на належному рівні забезпечити вживання української мови в публічних установах і т.д.[5].

13 січня 1849 р. конституційною комісією рейхстагу було схвалено Австрійську Державну Конституцію, яка в ст.ст. 23 і 25 проголошувала таке: «…Австрійським громадянам надається право на загальну народну освіту за наявності навчальних закладів… Народна освіта доступна всім» (ст. 23), «Усі діти – учні в державі є рівноправними. Кожний має право на виховання і опікунство етносу (народу) в загальному суспільстві і своєї мови зокрема. Держава гарантує рівноправність усіх мов, якими розмовляють у краю, у школах, урядових органах і громадському житті» (ст. 25)[6].

У подальшому мовне питання в Галичині регулювалося нормами "октройованої" (дарованої імператором Францем-Йосифом І) конституції від 4 березня 1849 р., яка не була кодифікованою і складалась з кількох законів, що містили, зокрема, і деякі реакційні норми порівняно з попередніми конституціями. Зокрема, у ст. 4 Закону про політичні права (цісарський закон від 4 березня 1849 р. № 151 про конституційну форму управління та дотримання прав політичних) зазначалося таке: «Для розвитку загальної народної освіти необхідно мати п'ять народних контролюючих закладів, які здійснювали би контроль над дотриманням навчальних процесів та засобів рідною мовою, а також приділяти особливу увагу релігійному навчанню дітей у школах із залученням до цієї діяльності костелів, церков та релігійних товариств….»[7]. Тобто, право контролю над школами було надано переважно католицькій церкві, представники якої в Галичині були польського походження і вороже ставилися до всього українського.

Утім під впливом революційних подій австрійський уряд цісарським патентом від 29 червня 1850 р. ухвалив для Галичини «Крайову Конституцію». Важливе положення цього документа щодо мовного питання містилося у ст. 4 розділу І «Про Край» і закріплювало норми, подібні до проголошених в ст. 5 Конституції Австрійської держави: «народи русинський (український), польський та інші етноси користуються рівними правами, і кожна нація (етнос) має непорушне право плекати свою мову, свою народність, свою культуру»[8]. Тобто, з погляду австрійського законодавства, визнавалося існування руського народу, який має свою мову, проголошувалася рівноправність польського та українського народів. Таким чином, польська та українська мови у 1850 р. отримали статус «крайових мов».

Слід також зазначити, що у 50-х рр. XIX ст. завдяки прогресивним конституційним нормам та за підтримки уряду Австрійської імперії українська громадськість Галичини змогла створити умови для подальшого розвитку української мови і закріплення її як офіційної крайової мови українського населення Галичини – засновувалися українські школи, випускалися газети, журнали, друкувалися масовими тиражами книги. Все це дало потужний поштовх для розвитку української культури як невід'ємної складової національної свідомості українського народу Галичини.

Втім, загальнодержавна конституція 1849 р. і крайові конституції для Галичини і Буковини патентом імператора від 31 грудня 1851 р. фактично були скасовані. В Австрійській імперії було відновлено абсолютизм. Для українців Галичини це був початок наступу на національні й, в тому числі, мовні права.

Зокрема, в серпні 1859 р. намісник цісаря в Галичині польський граф А. Голуховський під гаслом досягнення злагоди між поляками та українцями організував акцію переведення українського письма на латинський алфавіт. В листі до цісаря Голуховський доводив, що до 1848 р. українці й поляки жили «тривалим товариством і політичним співжиттям», що вони є «двома відламами племені, що заселяє Галичину». Ці заяви викликали обурення української інтелігенції та переросли в так звану «азбучну війну», проте ситуацію на краще для українців в питанні мови вона не змінила[9].

Для реалізації своїх мовних прав, лідерам української інтелігенції в Галичині доводилося докладати досить багато зусиль, щоб досягти хоча б найменшого поступу в своїх домаганнях. Активну участь у боротьбі за відродження національних прав та вироблення мовної політики брали «Головна Руська Рада», «Собор руських вчених і любителів освіти народної», «Просвіта», «Рідна мова» та інші громадські організації і товариства, які мали за мету оживити культурне й наукове життя краю, запровадити українську мову в усіх школах Галичини.

Врешті, у ході боротьби за свої мовні права, українці домоглися того, що навчальні заклади мали бути зорганізовані таким чином, щоби без застосування насильства до вивчення іншої крайової мови кожний з народів Галичини отримав необхідні можливості для навчання рідною мовою. Згідно з загальнодержавним за-

коном від 5 березня 1862 р. та крайовим законом від 12 серпня 1866 р., автономна влада повинна була додержуватися принципової позиції щодо української мови. У законі зазначалося, що там, де переважають українці, магістрати повинні всіляко сприяти поширенню української мови. Зокрема, закон зобов'язував представників місцевої державної влади й самоврядування забезпечити таке ставлення до мов, яке унеможливлювало би загострення міжнаціональних суперечностей[10].

У 1867 р. було укладено політичну угоду між австрійським урядом та угорськими магнатами, за якою Австрійську імперію було трансформовано у дуалістичну конституційну Австро-Угорську монархію.

21 грудня 1867 р. було прийнято Конституцію Австро-Угорщини, яка складалася з п'яти основних законів: 1) Закон про зміни закону від 26 лютого 1861 р. про імперське представництво; 2) Основний державний закон про загальні права громадян для королівств і земель, представлених у рейхсраті; 3) Основний державний закон про створення імперського суду; 4) Основний державний закон про судову владу; 5) Основний закон про здійснення урядової і виконавчої влади[11].

Основним серед низки конституційних законів був Закон про загальні права громадян, ухвалений 21 грудня 1867 р., у якому було закріплено таке: «Всі народи імперії, які належать до різних національностей, рівні в правах: кожен народ має невід'ємне право підтримувати і розвивати свою національність і свою мову. – Держава визнає за всіма мовами, які використовуються в землях імперії, рівне право на використання в школах і при виконанні функцій і різних актів державного життя. – У краях, населення яких належить до різних національностей, заклади народної освіти повинні бути організовані таким чином, щоб кожен, не маючи потреби вивчати другої мови, мав можливість отримати в своїй мові необхідні елементи своєї освіти»[12].

Відповідно до наведених положень закону подання до всіх державних органів та органів самоврядування можна було вносити кожною крайовою мовою, зокрема й українською, а органи влади зобов'язані були тією самою мовою відповідати. Усний розгляд справ судами та адміністративними органами мав вестися крайовою мовою, якою користуються сторони. Також всі листи, які надсилаються сторонам, мали бути викладені мовою, якою користується сторона. Втім, щодо ділової мови спілкування та діловодства в органах влади й управління, принцип рівноправності мов не дотримувався. Зокрема, у Галичині урядовою мовою вважалась мова домінуючої народності (тобто польська), а мови інших народностей не вживалися. З цього приводу велася завзята боротьба покривджених народів за визнання рівноправними їхніх мов[13].

На підставі Конституції 1867 р. було прийнято низку законів, які стосувалися таких важливих сфер громадського життя, як школа і церква. Так, 22 червня 1867 р. було прийнято закон «Про мову навчання у народних і середніх школах Галичини» (далі – закон), який своїми артикулами забезпечував пріоритет польській мові. Наданням підтримки польській мові цей закон суперечив Конституції, проте змін, які привели б його у відповідність до ст. 19 державного закону не було прийнято[14].

Закон складався з десяти артикулів, проте саме II і V артикули були найбільш дискримінаційними відносно прав українців. II артикул закону зазначав: «…якщо школа народна бере субвенції з публічних фундацій, то право вирішення, яка з мов, польська чи українська, має бути викладова, виконує громада спільно з шкільною владою крайовою. Громада приймає ухвалу, яка підлягає затвердженню шкільною владою крайовою»[15].

V артикул закону встановлював, що викладовою мовою в середніх державних школах була польська мова, а стосовно української зазначався ряд застережень, що свідчили про обмеження її викладання в школах. В цих застереженнях йшлося про таке «…якщо родичі не менше 25 учнів крім польської викладової мови забажають української мови викладання в окремих предметах навчання, то це може бути запроваджено…, крім цього,… в класах з українською мовою викладання обов'язковим є вивчення мови польської, в школах середніх з польською мовою викладання українська мова є обов'язковим предметом, тобто залежить від бажання родичів...»[16].

Тобто, згідно з цим законом мову викладання (навчання) у народних школах вибирав той, хто утримував школу, а друга місцева крайова мова ставала лише предметом вивчення, тобто її учні вивчали як одну із шкільних дисциплін. На думку С. Барана, причиною таких законодавчих колізій було те, що ст. 19 закону мала декларативне значення, тобто не було законів, які гарантували би реалізацію задекларованих у законі положень та закріплювали би механізми такої реалізації[17].

Після створення Австро-Угорщини питання організації шкільної освіти були віднесені до компетенції Галицького Намісництва. Для управління шкільними справами при Намісництві на підставі закону галицького сейму від 23 червня 1867 р. було організовано Крайову шкільну раду, головою якої був намісник краю. Ця рада була найвищим шкільним органом у Галичині.

Діяльність крайової шкільної ради визначалася регламентом 1885 р., який було доповнено в 1895 р. Утворення Крайової шкільної ради, введення шкільних рад різних рівнів стало одним з кроків до демократизації системи освіти, утворення державно-громадського управління освітою. Однак, як свідчать факти, Крайова шкільна рада не виправдала очікувань щодо розвитку саме українського шкільництва. Функції ради звелися фактично до збирання статистичних даних, оприлюднення розпоряджень Міністерства освіти і віросповідань, і врешті рада стала причиною у зупиненні процесу оновлення, демократизації та українізації шкільництва.

25 травня 1868 р. галицьким сеймом було прийнято закон, на підставі якого контроль над школами було передано від церкви до державних органів. Крім цього, в Австро-Угорщині було введено обов'язкову восьмирічну освіту, щоправда, крайові сейми мали право дещо коригувати обов'язковий термін навчання[18].

Ще один акт, який стосувався регулювання шкільної сфери, було прийнято 14 травня 1869 р. – закон про шкільництво, який регламентував діяльність народних та середніх шкіл, визначав зміст освіти в них, акцентував увагу на організаційно-правових засадах шкільництва, передбачав створення спеціальних закладів для підготовки педагогічних кадрів та інших фахівців, запроваджував обов'язкову безоплатну освіту.

На підставі цього закону були видані крайові закони від 2 травня 1873 р. про закладання й утримання публічних шкіл та обов'язку посилати до них дітей і від 25 червня 1873 р. про владу наглядову місцеву і окружну для шкіл народних[19].

Головні засади зазначених законів, а саме: обов'язковість навчання дітей віком від 6 до 12 років, безоплатність навчання у народній школі, організація шкіл-філіалів, виділових шкіл, вирішення питань покриття видатків на освіту, оплати праці вчителів – сприяли поліпшенню умов роботи народних шкіл. Але разом з тим вони були не зовсім сприятливими для українців у вирішенні питання української мови, адже реформи освіти 60 – 70-х рр. повністю поставили їх під владу поляків, для національно-культурного розвитку яких було створено найсприятливіші умови[20].

Аналізуючи тодішнє становище українців, М. Грушевський зазначав: «…польська правляча партія низкою майстерно продуманих заходів… прагне до того, щоб… не дати розвинутися національному життю. Цій меті служить весь автономний механізм і вся величезна машина місцевого управління… Школи, фінансові установи, економічні інституції – все слугує польським національним цілям»[21]. У результаті такої політики з загальної кількості 17 046 вчителів лише близько 3 тис. були українцями[22].

Одним із антиукраїнських заходів було створення в Східній Галичині нового типу шкіл – утраквістичних (різномовних), в яких одну частину навчальних дисциплін викладали рідною, а другу – чужою мовою, (здебільшого польською). Утраквізм начебто формально забезпечував рівноправність націй у галузі освіти, а насправді був формою витонченої, прихованої політики ополячення. Панівна польська верхівка розглядала утраквістичну школу як проміжну ланку на шляху до ліквідації національних шкіл і силоміць насаджувала її на території з однорідним українським населенням. У таких школах українською мовою викладали лише незначну частину неосновних навчальних дисциплін – малювання, співи, фізкультура, а також як окремий предмет викладали українську мову. Станом на 1890 р. у Галичині налічувалося 152 утраквістичні школи, а вже у 1900 р. – 231. У 1903 – 1904 рр. було зроблено спробу узаконити утраквізм[23].

Як свідчать історичні джерела на захист національної школи виступали не тільки українські, а й багато польських громадських діячів, організацій, преса. Зокрема польський історик, політик, намісник Галичини М. Бобжинський наводив такі аргументи: «Ми все виступали в обороні засади, що правом кожної людини є навчання рідній мові. Нам потрібно найбільше залежати на цьому, щоби уникнути підозрінь, що там, де маємо можливість реалізувати цю засаду у відношенні до інших, то цьому противимося»[24]. Але всі аргументи, які стосувалися захисту національної школи, виявилися марними. Уже в 1909 р. Міністерство освіти і віросповідань затвердило план утраквістичної гімназії, що призвело до приниження ролі української мови у навчальних закладах. Більшість предметів викладали польською мовою, українську мову, навіть як предмет, було принижено, оскільки «ніхто не вимагав її знання». Таким чином, «школа, яка згідно з законом була утраквістичною, перетворилася на польську школу…»[25].

Наприкінці XIX ст. розпорядженням Крайової шкільної ради від 17 березня 1893 р. (ч. 1741) виданого на підставі розпорядження Міністерства освіти і віросповідань від 13 січня 1893 р. (ч. 489), було введено поділ початкових шкіл на два типи: нижчі (у селах та містечках), що призначалися для дітей соціальних низів (переважно українських селян), та вищі (у містах), розраховані на вихідців із заможних сімей (переважно поляків)[26].

Введені розпорядженням Крайової шкільної ради навчальні плани від 7 березня 1893 р. (ч. 1.741) зобов'язували педагогів навчати учнів другої крайової мови (в українських школах – польської) таким чином, щоб діти «на висших степенях дійшли в тій мові до такої самої вправи, яку мають в рідній мові»[27]. Даний факт ще раз свідчить про намагання Крайової шкільної ради надати саме польській мові фактичного значення офіційної мови.

Згідно з законом від 26 червня 1899 р. безпосереднє управління народними школами було віднесено до компетенції Окружної шкільної ради. Проте Крайова шкільна рада зберегла за собою низку прав, зокрема визначення мови викладання в державних народних школах[28].

Таким чином, у 60-х рр. XIX ст. в Австро-Угорщині конституційне законодавство формально забезпечувало рівноправність народів та їхніх мов. Проте, положення конституційних актів залишалися здебільшого декларативними, оскільки норми крайових законів у Східній Галичині, які мали їх конкретизувати, фактично перекручували їхній зміст на догоду польських політичних сил, що відкривало шлях зловживанням з боку польської сторони у сфері застосування української мови як мови офіційного спілкування в органах влади й управління, судових органах та у сфері народної освіти.

Зокрема, у нормативно-правовій базі, що регулювала відносини у сфері шкільництва визначальну роль відігравали крайові закони, видані Крайовою шкільною радою, які здебільшого суперечили загальнодержавним, що значною мірою зумовлювало недієвість багатьох конституційних норм і спонукало українців до активної боротьби за їх реалізацію.

Попри створені колізії, австрійське імперське конституційне законодавство закріпило визнання української мови та надання їй рівного статусу з мовами інших народів імперії. Офіційне визнання української

мови сприяло відродженню української культури, формуванню національної свідомості та подальшій боротьбі українського народу Галичини за свої політичні права та відновлення української державності.

---

[1] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Редкол.: П. Сохань, Я. Дашкевич, І. Гирич та ін.; голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2002 – Т. 1: Серія «Суспільно-політичні твори (1894 – 1907)». – 2002. – 592 с. – С. 489.

[2] *Левицький Кость.* Історія політичної думки галицьких українців 1848 – 1914 у 2-х томах. – Т. 1. – Львів, 1926. – С. 17.

[3] Там само. – С. 18.

[4] *Кульчицький В. С., Бойко І. Й., Мікула О. І., Настасяк І. Ю.* Апарат управління Галичиною в складі Австро-Угорщини. – Львів, 2002. – 88 с. – С. 24.

[5] Відозва до руського народу // Зоря Галицька. – 1848. – 15 травня.

[6] *Петрів Роман.* Австрійські, Австро-Угорські і Галицькі конституції (кінець XVIII – XIX ст.ст.). – Івано-Франківськ, 2005. – С. 8.

[7] Там само. – С. 43.

[8] Там само. – С. 54.

[9] *Мудрий Мар'ян.* Галицька автономія в 70 – 80-х роках XIX століття: українське і польське бачення // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Збірник праць. – Вип. 7. – Львів, 2000. – С. 62–63.

[10] *Кульчицький В. С., Бойко І. Й., Мікула О. І., Настасяк І. Ю.* Апарат управління Галичиною в складі Австро-Угорщини. – Львів, 2002. – 88 с. – С. 105.

[11] Хрестоматія з історії держави і права України: У 2-х т. Навч. посіб. Для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / За ред. В. Д. Гончаренка. – вид. 2-ге, переробл. І доп. Т 1: З найдавніших часів до початку XX ст. / Уклад. В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. – С. 389–402.

[12] Там само. – С. 391–392.

[13] Головні основи австрійської конституції // Календар «Просвіта». – 1911. – Ст. 94.

[14] *Ступарик Б.* Шкільництво Галичини (1772 – 1939 рр.). – Івано-Франківськ, 1994. – 143 с. – С. 53.

[15] Центральний Державний історичний архів України у Львові, фонд 146 (Галицьке намісництво), оп. 4. спр. 4384. – Т. 1. – 230 арк.

[16] Там само.

[17] *Баран С.* Устрій українських земель у складі Австро-Угорщини // Енциклопедія українознавства. – Мюнхен-Нью-Йорк, 1949. – Т. II. – С. 495 – С. 22.

[18] *Лепісевич П. М., Терлюк І. Я.* Державно-правовий устрій України в імперську добу. Навчальний посібник з історії держави і права України. – Львів, 2005. – С. 106–107.

[19] Krajowe ustawy szkolne wraz z Statutem Rady szkolnej krajowej. Lwow,1889. – С. 24–53.

[20] *Мацькевич М. М.* Національно-державницька ідея в Галичині (друга половина XIX – початок XX століття): Монографія. – Галич: ТзОВ «Галицька друкарня», 2004. – С. 208. – С. 53.

[21] *Грушевський М. С.* Твори: У 50 т. / Редкол.: П. Сохань, Я. Дашкевич, І. Гирич та ін.; голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2002. – Т. 1: Серія «Суспільно-політичні твори (1894–1907)». – 2002. – 592 с. – С. 494.

[22] *Кульчицький В. С., Бойко І. Й., Мікула О. І., Настасяк І. Ю.* Апарат управління Галичиною в складі Австро-Угорщини. – Львів, 2002. – 88 с. – С. 39.

[23] Анкета україністів польських середніх шкіл в справі науки української мови і літератури в середніх школах Галичини, яка відбулася 21 падолиста 1909 р. у Львові // Наша школа. – 1909. – Кн. III-IV. – С. 203–205.

[24] *Герасимович І.* Шкільний плебісцит в минулому і тепер // Рідна школа. – Ч. 97. – С. 2–3.

[25] *Верига В.* Там, де Дністер круто вється. – Львів: Каменяр, 1993. – 278 с. – С. 44–45.

[26] Учитель. В справі виділових шкіл // Учитель. – 1902. – Ч. 8. – С. 123–125. – С. 123. Важне внесенє посла Олесницького в справі народних шкіл // Діло.– 1903.– Ч. 214. – С. 2.

[27] *Ступарик Б.* Шкільництво Галичини (1772 – 1939 рр.). – Івано-Франківськ, 1994. – 143 с. – С. 22.

[28] Statut Rady szkolnej krajowej Galicyjskiej / Studyum prawo – politycznic przez M. Bobrzynskiego. – Krakow, 1903. – 123 s. – S. 74–75.

Резюме

У статті розглянуто законодавчі акти, які регулювали правовий статус української мови в Східній Галичині у другій половині XIX ст.

Ключові слова: австрійське законодавство, правовий статус, українська мова.

Резюме

В статье рассмотрены законодательные акты, регулирующие правовой статус украинского языка в Восточной Галиции во второй половине XIX ст.

Ключевые слова: австрийское законодательство, правовой статус, украинский язык.

Summary

The paper considers the legislative acts regulating the legal status of Ukrainian language in Eastern Galicia in the second half of the nineteenth century

Key words: Austrian law, legal status, Ukrainian language.

Отримано 7.02.2011